AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 15 November.

Ontwikkeling.

Het verschil tusschen een ontwikkeld man en een onontwikkelde wordt dikwerf duidelijk door een treurig feit; de man van studie en wetenschap zal zich gewoonlijk twijfielachtig uiten, de eene veronderstelling door de andere trachten te verklaren en zelden tot een volkomen vaststaand resultaat geraken, terwijl de onontwikkelde volmaakt zeker meent te zijn van alles wat hij weet, zegt en doet. Er wordt wetenschap vereischt, uitgebreide kennis om te *kunnen* twijfelen. De eerste beginselen der verschillende wetenschappen staan vast en worden algemeen gekend en aangenomen; eerst de verdere toepassing behoort tot de ware ontwikkeling, maar brengt ook al aanstonds haar ingewikkelde moeilijkheden mede, door slechts weinigen op te lossen, voor de meesten te diep en te ingewikkeld om te worden begrepen. Het verstand zoekt volgens zijn natuur bevredigd te worden, rust te vinden. Het wil steeds op deugdelijke beweeggronden steunend voortgaan, opklimmen tot de hooger liggende waarheid. Dit is de verstandelijke ontwikkeling. Wanneer nu die waarheid te hoog ligt, of te veel verborgen, wordt het uiterst moeilijk, voor velen onmogelijk, den waren, juisten weg in te slaan. Men weet bijna niet waarheen zijn schreden te richten. Men zoekt hier, men zoekt ginder, men voelt wel een neiging tot de waarheid, maar kan zich geen rekenschap geven waarom. Steeds blijft voor die velen het einddoel verre en wordt nimmer bereikt. En toch duidt het op hoogere ontwikkeling, op een zekere wetenschap en kennis, dat er moeilijkheden rijzen, wier oplossing niet bevredigt en het verstand dwingt tot weifelend zoeken, niet wetend waaraan zich te houden. Immers, het is een bewijs, dat het verstand reeds was opgeklommen tot de bekende hoogte en thans ronddwaalde langs verborgen wegen, door weinigen nog slechts betreden.

Maar nog op iets anders wijst deze wetenschappelijke twijfel. Niet slechts ziet men bij het rijzen van moeilijkheden, dat men verder is gegaan, dan de meesten zijn gekomen, maar men ondervindt ook de zwakke kracht van ons menschenverstand. Zeker, en wordt wetenschap vereischt, uitgebreider kennis om te *kunnen* twijfelen, maar het *twijfelen zelf* is geen bewijs van ontwikkeling en verstand; het duidt juist op afwezigheid van hoogere wetenschap, *zekere* kennis. Twijfel openbaart immer gebrek, zwakte van begripsvermogen. De moeilijkheden waren te zwaar, de oplossing te duister, het vraagstuk te ingewikkeld. Kortom, het was boven onze macht. Twijfel bewijst dus ook de geringheid van ons verstand en het bestaan van hoogere waarheden.

Tot dusverre spraken wij over den echt wetenschappelijken twijfel jammerlijk gevolg der onvolmaakte, gebrekkige, menschelijke kennis. Maar, hoevelen zouden er gevonden worden, die werkelijk verder gegaan zijn, dan de meesten van hun tijd, en in de noodzakelijkheid verkeeren een hypothese te stellen, een twijfelachtige veronderstelling, omdat de zekere wetenschap niet verder reikt? Zouden er niet velen lijden aan twijfelzucht? Omdat *soms de kunst, het vermogen* om te twijfelen ontwikkeling verraadt, meent men, dat *altijd* twijfel alleen reeds een bewijs van ontwikkeling is. Nu velen, kunnen moeilijk een ander bewijs overleggen, en zijn al heel blijde ten minste iets te doen, wat ontwikkelde lieden ook wel eens overkomt. Vooral in de hoogste der wetenschappen. de godsdienstleer, welke de verhevenste philosophische vragen in zich besluit en daarop antwoord geeft, is het getal dier zeer ontwikkelde lieden, die door vorschende studie gekomen zijn tot het wetenschappelijk „ignoramus" legio. Wat al twijfelaars in godsdienstzaken, waar juist iedere twijfel onmogelijk is, omdat het menschelijk verstand nooit hooger kan stijgen, noch verder behoeft te reiken, dan de zekere wetenschap der goddelijke openbaring.

Niet iedere twijfel ontstaat na rijpe overweging en ernstig nadenken, niet iedere twijfel is een kreet van machteloosheid geslaakt door een verstand, dat hoog opgeklommen was en nu met ontzetting nederblikt in peilllooze diepten en als wanhopig opziet naar onbereikbare hoogten. Eerst wanneer de toepassing der beginselen moeilijk, ingewikkeld wordt, wanneer diepere studie vruchteloos blijkt en geen zekere oplossing vindt voor nieuwe moeilijkheden, eerst dan, maar ook dan alleen verraadt het voorzichtig twijfelen, het behoedzaam formuleeren van veronderstellingen verstand, hoog ontwikkeld verstand. Maar wanneer de twijfel waarheden raakt, die vaststaan en bewezen zijn en door groote geesten allerduidelijkst verklaard, zoodat de minder ontwikkelde zelfs met gemak ze kan begrijpen, dan zal toch wel niemand dezen twijfel ontwikkeling noemen, maar onverstand, grove onwetendheid.

Reeds negentien eeuwen lang is de leer des christendoms bekend, het is bewezen dat zij allerredelijkst is; de zegenrijke invloed dier leer op de maatschappij is een geschiedkundig feit, dat niet te loochenen valt:

Verraadt het nu ontwikkeling, als men nu nog twijfelt aan waarheden reeds lang bewezen, en telkens dezelfde moeilijkheden herhaalt, die reede eeuwen geleden redelijk werden weerlegd? Twijfel in deze zaken ontstaat slechts uit ziekelijke zucht tot twijfelen, uit een valsche aanmatiging van vermeende wetenschap.

Onderzoekt slechts, wie het zijn, die hier twijfelen. Geenszins menschen, die diep, ernstig nadachten over godsdienstzaken. In tegendeel. Dikwerf zijn het personen, wien de eerste beginselen der godsdienstleer geheel vreemd bleven. Hoe moeten wij dan het feit verklaren, dat er nog zoo menige twijfelaar gevonden wordt? Och, het uiterlijk van een geleerde, maakt ook impressie en niet een ieder ziet aanstonds, dat onder een rijken dekmantel gebrek en armoede schuilt. Minstens zal een oppervlakkige voorbijganger getroffen worden door dit uiterlijk schijnvertoon en eerbiedige bewondering openbaren. Maar op den werkelijk ontwikkelde mag dit toch geen indruk maken. Dit comediespel is te verlagend, de dekmantel te veel gebruikt, te doorzichtig.

Een tweede reden vindt men in het assimilatie-vermogen van den mensch. Men volgt zoo gaarne een wijze van handelen, welke men bij anderen opmerkt, die in aanzien staan. Men vraagt niet of dit redelijk is en juist, men ondervindt, dat onverschillig zijn en twijfelen in godsdienstzaken nu eenmaal behoort tot den "goeden toon." In plat hollandsch zou men

Feuilleton.

De genadeslag voor den Professor.

Naar het Engelsch.

De professor wierp zijn pen neder. Het laatste woord was geschreven, zijn werk was ten einde.

En inderdaad, dat werk zou opzien baren bij al zijn geleerde kennissen. Het zou hem de eenige onsterfelijkheid geven, waarnaar hij verlangde. Dit werk was geschreven als eene uitdaging aan de macht, wijsheid en rechtvaardigheid van den levenden God.

Dit wil niet zeggen, dat de professor zulke duivelachtige bedoelingen had. Neen, hij koesterde nog teedere herinneringen aan een zekere oude kathedraal, waarheen zijne teergeliefde moeder hem in zijne kindsche jaren zoo dikwijls begeleid had. Doch deze herinnering bleef hem slechts bij, zooals een morgendroom!

Zijn moeder was vroeg gestorven; zijn vader, geheel en al onverschillig voor den godsdienst, was hertrouwd en zijn jeugdige jaren gingen onaangenaam voorbij. Een ongodsdienstige vader, scholen en meesters zonder God hadden hun werk gedaan. Thans 45 jaren oud, was de professor zoo groot een heiden als er ooit een geleefd had, vóórdat de ster van Bethlehem haar stralen over de duistere wereld liet schijnen.

Zoo hij somtijds aan zijn eigene theorieën twijfelde, dan weerlegde hij dien twijfel met het wachtwoord der geleerden van zijn richting: „Ik kan 't niet begrijpen — ik weet het niet."

De professor was ongehuwd. Vele jaren geleden had hij een schoon en edel meisje bemind, doch de liefde was niet wederkeering. Haar reine ziel had reeds „het betere deel" gekozen, hetgeen zij hem zacht doch beslissend te kennen gaf, en na korten tijd ging zij buitenslands in een klooster. Sedert dien tijd was de wetenschap zijn koningin geweest en zij had zijn dienst koninklijk beloond.

Als schrijver en professor was zijn roem over twee werelddeelen verbreid en dit werk dacht hij met een gevoel van trots, zou zijn kroon zijn.

Het was een koude Decemberavond, waarop de professor zijn groot werk voltooid had. Hij stond op en keek vergenoegd door het raam; juist tegenover zijn studeerkamer stond een kleine gothieke kerk. De pastoor was een bejaard Fransche geestelijke, aan wien hij min of meer kennis had.

Het was congregatie voor de kinderen van Maria en terwijl hij het dalen der zon beschouwde, streelden de plechtige tonen van het orgel, begeleid door het koor van zoete jonge stemmen, zijn ooren.

„Pastoor Blanc schijnt vanavond groot feest te hebben," zei de professor glimlachende, terwijl hij het raam openschoof om nog beter de muziek te kunnen hooren. Lang stond hij te luisteren, tot eensklaps zijn vriend dr. Gaze hem flink op de schouders tikte en hem opwekte uit zijn beschouwing.

„Ik klopte driemaal, Lester, en de deur half open ziende staan, waagde ik het onaangediend binnen te komen. Wat is er gaande? Zijt gij gehypnotiseerd?"

„Neen," zei de professor lachende. „Ik ben een uitspanning aan het nemen, want sedert een jaar heb ik geen tijd gehad om te droomen."

„Het doet mij genoegen geen belet te vinden, hernam de dokter. Ik kwam met een vreemd verzoek.

„Er is een arme jonge kerel stervende in „La Misericorde," die aanhoudend om u vraagt."

„Wie is hij," vroeg de professor.

„O, gij kent hem niet. Zijn naam is Ward — Filip Ward, en alhoewel slechts twee of drie en twintig jaar oud, heeft hij naar mijn oordeel niet lang meer te leven. Hij is naar zijn ziel en lichaam ongelukkig."

„Doch hoe kan ik hem helpen?" vroeg de professor.

„Gij kunt niets voor hem doen naar mijn meening" was het treurige antwoord.

„Het is een van die vreemde inbeeldigen, die men niet kan verklaren, maar hij schijnt te denken, dat gij hem kunt geruststellen en hem moed geven om den onvermijdelijken dood te gemoed te gaan. Het schijnt, dat hij uwe lessen heeft bijgewoond, uwe boeken heeft gelezen; in het kort, hij beschouwt u als een soort van hoogepriester van het nieuw wetenschappelijk Verbond, en hij verwacht van u verlichting en aanmoediging. Ik gaf hem te verstaan, dat ik u nog dezen avond zou verzoeken, want de uren van den armen jongen zijn geteld.

„Komt gij?"

„Zeker," antwoordde de professor, alhoewel hij niet zeer geneigd was te gaan.

„Ik ga terstond met u mee."

De afstand naar „La Misericorde" was klein. Het was een schoon nieuw gebouw — de gift van een rijken philantroop aan zijn geboortestad — het was open voor iedereen; het werd bestuurd door een comité en bezocht door dokters van alle godsdiensten. De stichter had slechts ééne voorwaarde gesteld — dat de Zusters van Liefde er altijd als verpleegster zouden zijn.

„Het was een kloek en praktisch

dit eenvoudig kunnen noemen: naä perij.

Een derde reden, die wederom de beide andere verklaart en veel versterkt ligt hierin, dat het oogenschijnlijk zoo gemakkelijk is, te twijfelen en onverschillig te zijn. Immers de godsdienstleer leert niet slechts de waarheid kennen, maar ook in toepassing brengen; en de christelijke moraal is te veeleischend, te lastig voor deze heeren. Wil men die waarheid aannemen, dan moet men ook zijn leven veranderen, zijn lusten beteugelen.

„Indien de stelling: De drie hoeken van een driehoek zijn gelijk aan twee rechthoeken, een moreele verplichting medebracht, zou ook deze stelling betwijfeld worden," zegt zeer juist *De Bonald*.

Nog een laatste bemerking van *Silvio Pellico* willen wij hier bijvoegen, omdat daardoor wellicht ook nog een moeilijkheid wordt opgelost. "Schaam U niet als christen te midden van onontwikkelde lieden te staan. Omdat het minder ontwikkelde volk geloovig is, volgt hieruit nog niet, dat de godsdienst zelf gebrek aan ontwikkeling medebrengt."

Een merkwaardig feit.

Welk een verandering in een paar weken! De ondragelijke hitte liet ons ternauwernood ademhalen, de droge stof bezwaarde onze longen, maar thans, een frissche wind begint zich reeds op te heffen uit de zee, ons dierbaar Curaçao is als verjongd, een nieuw, krachtig leven heeft zich over ons eiland uitgestort. Dit alles is geschied als bij tooverslag. Een wonderroede heeft ons aangeraakt, in weinige weken is het dorre, droge Curaçao een vruchtbaar eiland geworden. Wie, die uit den vreemde kwam, zou onze arme kolonie nog herkennen?

Er is regen gevallen, echte tropische regen, zooals in jaren niet werd gezien. Het water stroomde over de straten der stad en deed in sommige wijken aan Venetië denken; het was daar onmogelijk het huis uit te gaan, een volle beek liep tot voor de deuren. De regenbakken zijn overvol en kunnen al het water niet eens opvangen, zelfs de grootste loopen over.

En buiten! De kale, roode rotsen zijn vriendelijke groene heuvelen geworden, waarop het welige gras u tegenwuift. De plantages verkeerden in kleine meren met hier en daar drijvende eilandjes. Wel zullen die meren spoedig uitdrogen, doch in de uitgegraven kanalen zal het water blijven stroomen en vruchtbaarheid brengen nog maanden lang. Met welk een bruisend geweld stortten de massa's water over de bergen, de diepten in daar ginder in de lagere vlakten, waar de groote tuinen en boomgaarden der rijke planters liggen, maar ook de hooger gelegen velden der armen werden verzadigd van het water. De maïs is overal geplant, de flinke stevige halmen beloven dikgevulde aren, en de watermeloenen, welke tusschen de maïs voortkruipen, geven reeds nu een aardig bestaan. Er zal overvloed zijn van groente, boonen, pinda's. De voortstuwende regen heeft de grootste armoede medegenomen, in de eerste behoefte is thans voorzien.

Als de zon maar niet boos geworden is en van tijd tot tijd nog eens vriendelijk komt groeten tusschen de buien door, zal de ziekte wel wegblijven, de eenigste vrees, die de algemeene blijdschap zou kunnen verminderen. Want door die aanhoudende regens wordt de grond te drassig, de temperatuur te kil, dan dat het weinig doorvoede lichaam, gewoon aan droge warmte, daar op den duur tegen bestand zou wezen. Maar tot dusverre nog geen klagen.

Ook op Aruba en Bonaire en op de bovenwindsche eilanden heeft het zwaar en veelvuldig geregend.

Is dit in de geschiedenis van Curaçao geen merkwaardig feit?

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Officieele berichten.

De heer A. C. DE VEER, 2e. Commies ten postkantore alhier, is eervol ontheven van de waarneming der betrekking van Postdirecteur;

De Heer P. L. B. DE HASETH, klerk ten postkantore, tijdelijk belast met den postpakkettendienst, werd eervol ontheven van die opdracht.

**

Aan den Heer J. C. B. FORBES, 1e. Commies alhier, is, op zijn verzoek, met ingang van den 16n. November eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

**

Er is eene commissie benoemd bestaande uit den Administrateur van financiën als Voorzitter en de Heeren J. H. DE HASETH en MORRIS E. CURIEL, als leden ten einde de in art. 3 van de verordening van 23|28 Februari 1899 [P. B. N°. 5] bedoelde lijst van de namen van hen, die op 1°. Januari 1902 rijtuigen houden, op te maken.

**

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 8 November 1901, No. 810, is bepaald dat alle schepen, komende van Liverpool aan eene quarantaine zullen worden onderworpen van tien dagen, met in begrip van de reis.

**

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 8 November 1901, No. 811, is, met ingang van 1°. December 1901;

1°. De Heer W. FERGUSON, Griffier bij den Raad van Justitie en het Kantongerecht op St. Eustatius, tevens belast met de functiën van Notaris, Hypotheekbewaarder, Adjunct-IJker en Scheepsmeter, en waarn. Officier van Justitie bij den Raad van Justitie en Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht aldaar, eervol ontslag verleend uit bovengenoemde betrekkingen en definitief werkzaam gesteld op de Griffie van het Hof van Justitie alhier.

2°. Benoemd:
a. Tot 1e. Commies, de Heer A. C. DE VEER, 2e. Commies;
b. tot 2e. commies, de Heer W. FERGUSON voornoemd.

Havennieuws.

Met de *Prins Willem I* zullen zich de Weleerw. Paters L. SUERMONDT en H. BAARS naar het moederland begeven. Aan beiden een hartelijk vaarwel, gelukkige, voorspoedige reis en behouden aankomst.

**

Ook zal met hetzelfde stoomschip de heer CARLOS B. FIGUEREDO, als consul van Trinidad, naar zijn nieuwe bestemming vertrekken.

**

De *Gouverneur van den Brandhof* vertrekt 20 November naar de Bovenwindsche eilanden.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Bonifacia Cannis, Agustin Diaz B., Vda. Hery de Garcia, Teodoro de Jongh, H. Gravenhorst, (Paradijs) Sr. Gravenhorst (Paradijs), Chas F. Hart, I. Neuman, Cayetano Peñaranda, Luis F. Ramirez, Emilio Reinhart, Willem Seegard.

Aangeteekende Stukken:

A. O. Guertler en Hermogenes Garcia.

Marine.

De beide oorlogsbodems zullen Maandag a. s. onze haven binnenloopen. H. M. *Utrecht* komt van La Vela de Coro, de *Sommelsdijk* keert terug van Bonaire.

**

Volgens de *N. Rott. Courant* blijft de kruiser *Utrecht* nog slechts eenige maanden hier om daarna door een ander vervangen te worden.

Regen.

Men schrijft ons uit Saba: Reeds gedurende eenige dagen heeft het continueel gestortregend. De wegen zijn onbegaanbaar en totaal vernield. Grondverschuivingen hebben er op verschillende punten plaats gehad, vervaarlijke rotsblokken zijn naar beneden gerold. Saba is een chaos.

**

Gevallen regen op Curaçao.

van	14 — 21 October......	10 mM.
van	21 — 28 October......	29 mM.
van	28 Oct. — 4 November...	22 mM.
van	4 — 11 November...	110 mM.
	Totaal	171 mM.

Een bezoek.

Donderdagmorgen bezocht de Hoogedel Gestr. Heer Gouverneur, vergezeld van den Heer SELHORST, de zusterscholen van Otrabanda, bracht een bezoek aan een der fratersscholen, vertoefde een oogenblik in het Colegio „Santo Tomás" en trok verder naar het krankzinnigengesticht, waar ZE. Gestr. daags te voren zijn bezoek had laten aankondigen.

Muziekuitvoering.

Ter viering van het zesjarig bestaan der Damesclub *Entre Nous* gaf het muziekkorps *Orfeo* Donderdagavond in het "Wilhelmina-park" een bijzon-[illegible] er frisch uit, en strekt werkelijk tot verfraaiïng der stad.

"De Arend."

Gisteren zijn er met de *Gouverneur van Heerdt* uit Aruba ongeveer 46.000 gulden medegebracht, afkomstig van den bekenden diefstal der 56,000 gld.

---

besluit," zeide dr. Grey, terwijl hij zijn vriend door den tuin in het voorportaal binnen leidde.

„Geen twist, geen verkeering, geen krakeel over plaatsen en salarissen. Daar is een vrouw hier, die, naar ik meen een leger kan commandeeren; zij is uit het buitenland voor ons hier gezonden. Zij heeft oorlog, pest, hongersnood medegemaakt en is nergens bang voor. Zij heeft het hart van een heilige en het hoofd van een diplomaat. Gij kunt zuster Angela niet leeren kennen, zonder dat gij tegelijkertijd gelooft aan eene plaats, beter dan deze oorden, waar zulke vrouwen thuis hooren. Doch hier is de kamer van mijn jongen lijder. Gij kunt denken, hoe gevaarlijk hij is, als zelfs zuster Angela hem niet baas kan. Ik heb een sterken kerel moeten huren om hem in zijn vlagen van woede vast te houden."

Terwijl hij sprak, gingen zij door een halfgeopende deur binnen. In het midden van een kleine kamer lag op een sneeuwwit bed het geraamte van een vroeger krachtig gebouwd mensch.

„Is hij dood?" vroeg hij aan den verpleger.

„Neen, mijnheer, afgetobd na een van zijne aanvallen. Hij zal terstond een andere krijgen, zijn pols is nog niet sterk. Ik begrijp niet, hoe hij het uithoudt."

„Houdt hem zoo stil mogelijk. Dit is professor Lester, de heer naar wien hij gedurig vroeg."

De dokter spoedde zich naar de andere lijders.

„Zijt gij een geestelijke, mijnheer," vroeg de verpleger.

„Neen," was het antwoord.

„Ik stond anders niet in voor de beleefdheid van mijn patiënt, zoo men er hem van spreekt, neem een stoel, mijnheer, hij komt bij.

De stervende man draaide zijn hoofd rusteloos op zijn peluw, toen zijn bezoeker zich aan zijn sponde neerzette. Het gezicht was den professor geheel onbekend, en toch de zwarte, brandende oogen, zoo diep in zijn hoofd gezonken, gaven teekenen van herkenning.

„Professor Lester! was de heesche groet. „Zijt gij tot mij gekomen? Ik had het wel gedacht."

„Zeker," was het vriendelijk antwoord, terwijl de professor de ijskoude hand nam, die hem toegestoken werd. Het zal mij een genoegen zijn u een dienst te bewijzen. Wat kan ik voor u doen?"

„Voor mij doen! Wat gij reeds zoo vele jaren voor mij gedaan hebt."

„Zoo vele jaren?" herhaalde de professor.

„Vriend, ik vrees, dat gij mij voor iemand anders houdt. Wij hebben elkander, zoo ver ik weet, nooit ontmoet. Ik ken u niet."

„Maar ik heb u gekend," hernam de zieke. „Ik heb uwe lessen bijgewoond, uwe boeken gelezen. Gij hebt mij geleerd om alles te beschouwen, zooals gij dat doet. Professor, gij hebt mij losgemaakt van alle bijgeloof, waarin geestelijken ons willen verstrikken. Gij hebt mij geleerd om een man, een vrij man te zijn. Ik heb die leering opgevolgd.

De professor schrok van het duivelsche licht, dat in zijne stervende oogen flikkerde.

„Er was geen hel of hemel om mij te weerhouden; waarom zou ik mijn hartstochten niet den vollen teugel geven. Ik heb het gedaan, maar het heeft niet lang geduurd. Nu zegt men, dat mijn leven ten einde loopt, dat ik moet sterven. Ik heb in u geloofd, professor. Gij hebt al die dingen bestudeerd, gelezen en vastgesteld. Gij hebt alle geloof terzijde gezet en nu vraag ik u, mij nog eenmaal uit te leggen wat sterven beteekent."

Er was een oogenblik stilte; de professor werd overmeesterd door een vrees, een walging te groot om in woorden uit te drukken. Deze uitgemergelde man beroemt zich zijn leerling te zijn en vroeg hem om hulp en leiding. Daar was nu geen tijd om te redeneeren; de brandende oogen, de purperen lippen, het doodszweet op zijn voorhoofd, dwong hem om een kort en afdoend antwoord te geven.

„De dood is het einde van alle pijn, alle zwakheid, alle verdriet, alle lijdens," antwoordde hij.

„Hoe weet gij dat," snikte de zieke, zijn hand omklemmende.

„Dit beangstigt mij in de duisternis; het brandt in mijn brein en weerklinkt in mijn ooren; dit maakt mij razend. Weet gij wel zeker, dat dit het einde is? Zoo ja, dan lach ik met den dood en al zijn gevolgen. Ik zal gelooven, wat gij mij zegt. Zie mij aan en zeg mij, dat de dood het einde van alles is. Weet gij het zeker?"

De professor, eerlijk man als hij was, kon slechts antwoorden:

„Vriend, ik geef u mijn meening, mijn geloof. Ik weet het niet zeker."

Hij was onvoorbereid op de vreeselijke uitbarsting, die hem tegenklonk. „Leugenaar! verrader!" waren de woorden, die vergezeld door een stortvloed van verwenschingen, van de schuimende lippen van den stervende vielen. „Gij hebt mij op den drempel der hel gebracht en nu weet gij het zelf niet, of er een hel is of niet."

Schreeuw op schreeuw doorkliefde de lucht, terwijl de ellendige man worstelde met een aanval van woede, pijn en vrees. De professor, geheel en al terneergeslagen door dezen aanval van woede, stond sprakeloos en hulpeloos, terwijl de sterke verpleger zijn best deed om den worstelende patiënt te bedwingen, toen zuster Angela binnentrad. „Laat hem aan mij over, zuster," zei de verpleger, „hij zou u een ongeluk kunnen toebrengen."

„Weg, wijf, weg!" riep de stervende man. „Kom niet bij mij met uwe praatjes over God en Zijne barmhartigheid. Het is daarvoor te laat. Ik ben eeuwig verdoemd!"

„Nog niet, nog niet," antwoordde de zuster. „Gij zult naar mij luisteren, Ward. Ik zal niet van u weggaan. Ik zal hier bij u nederknielen en God van oneindige goedheid en barmhartigheid, voor wien gij spoedig zult verschijnen, bidden, dat Hij zich over u moge ontfermen en in dit laatste uur zijner barmhartigheid u moge sparen en nog zalig maken."

En nederknielende, bad zij in zulke eenvoudige, hartroerende woorden om genade en vergiffenis, dat een kind het kon begrijpen. Het was een gebed

„Welkom."

Met den paketschoener *Gouverneur Van Heerdt* is de ZEerw. Pater L. JANSEN, pastoor op de Playa van Aruba hier gisteren aangekomen. ZEerw. zal de missie prediken in de kerk van *Pietermaai*. De St. Jozefsgezellen hadden hun beminden Stichter en Vriend een verrassend „*Welkom*" bereid. Hoe welgemeend dit *Welkom* was, bewezen de talrijke leden, die waren opgekomen ter Vereeniging, ook van Otrabanda. De eerste uitvoering van het muziekkorps, reeds zeer bevredigend, doet nog meer hopen in de toekomst, onder de bekwame leiding van den ijverigen directeur.

Venezuela.

Volgens *El Tiempo* hebben de verschillende Staten van Venezuela Generaal CIPRIANO CASTRO geseind, dat hij tot president der republiek is gekozen voor het constitutioneel tijdvak van zes jaar, welk tijdperk 20 Februari van het volgend jaar begint.

Tot 1sten en 2den vicepressidenten zijn benoemd de heeren RAMON AYALA en RAMON GUERRA.

BEKENDMAKING.

Curaçao den 15n. November 1901.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Gelet op de onlangs tegen Liverpool wegens pest ingestelde quarantaine;

Overwegende dat ook deze kolonie aan het gevaar blootstaat te eeniger tijd te worden bezocht door de *pestziekte* en om die reden het noodig achtende dat men wete hoe zich te weren tegen het gevaar van besmetting;

Brengt het volgende ter kennis van de ingezetenen.

De *pest* is eene *besmettelijke ziekte* die zich langzaam verspreidt, zij behoeft een lange tijdsruimte om op eene plaats vasten voet te verkrijgen zoodat zij soms weken en maanden beperkt kan blijven tot een klein getal huizen.

Wanneer zich in eene woning een geval van pest heeft voorgedaan, is het raadzaam niet alleen deze te mijden, maar ook de gebouwen die er naast en er om heen liggen.

De bewoners dezer huizen zullen in hun eigen belang geene belemmering in den weg leggen aan de door den geneeskundigen dienst noodzakelijk geachte maatregelen, terwijl het noodig is terstond bij het zich voordoen van een verdacht geval, daarvan mededeeling te doen aan den geneeskundigen ambtenaar.

Door de zorg van den geneeskundigen dienst zal zooveel mogelijk een huis, waarin een geval van pest is voorgekomen door de bewoners worden ontruimd. Immers de woning waarin de lijder vertoeft is een sterker bron van besmetting dan de zieke zelf.

Het is dan ook meermalen voorgekomen dat in huizen die niet waren ontruimd, vroeger of later ieder bewoner besmet werd.

Bewezen is dat *ratten en muizen* het meest tot de verspreiding van de ziekte bijdragen. Wanneer een geval van pest zich voordoet en er worden geene voorzorgmaatregelen getroffen, zooals licht bij de eerste gevallen uit onbekendheid met den aard der ziekte kan geschieden, is het mogelijk dat in overbevolkte buurten en wanneer weinig zorg wordt besteed aan de excrementen en kleederen van den lijder en aan het lijk, ratten en muizen die voorwerpen of het overschot van het voedsel door den lijder gebruikt of het lijk zelf bereiken en zich met pest besmetten, waarvoor zij buitengewoon vatbaar zijn.

Deze besmetting gaat in korten tijd over van het eene dier op het andere, de zieke beesten verlaten hunne holen en zoeken de vertrekken der huizen of de straat op, waar zij dan in grooten getale dood worden aangetroffen.

Wanneer nu deze lijken afkoelen, verlaat hun het ongedierte, waarvan zij steeds wemelen, begeeft zich op andere ratten of op menschen en brengt op deze wijze de besmetting op den mensch over.

Hiermede is evenwel die van mensch op mensch niet uitgesloten, maar die door middel dezer dieren is zóó vaststaande dat het dringend noodig is in navolging van andere landen nu en steeds in het vervolg al het mogelijke te doen om de ratten en muizen uitteroeien of hun aantal zooveel mogelijk te beperken en daardoor het gevaar van besmetting met pest voor de bevolking te verminderen.

De ondergeteekende noodigt de ingezetenen dezer kolonie daarom ernstig uit deze dieren zooveel mogelijk te verdelgen en hunne omgeving met aandrang daartoe aantesporen.

Vooral kantoren, winkels en loodsen moeten van dit gedierte gezuiverd worden. Het kan toch voorkomen dat van elders balen goed worden aangevoerd waarin één of meer met pest besmette ratten zich bevinden, deze kunnen dan ter plaatse waar die goederen worden opgeslagen de ziekte aan anderen overplanten.

Verdelging van ratten kan op verscheidene wijzen geschieden.

Het bezigen van rattenvangers, vallen, het gieten van ruw carbolzuuroplossing in hunne gangen en ze dooden wanneer zij trachten te ontvluchten enz., zijn allen op zich zelf niet afdoende middelen, maar het met volharding aanwenden van één of meer dezer methoden zal toch ten laatste goede gevolgen hebben.

Aan boord van vaartuigen worden zij gedood door berooking van laadruimte en kajuiten met zwaveldamp.

Indien éénmaal de ziekte vasten voet heeft verkregen onder de ratten, is het gevaar voor de inwoners der besmette plaats groot. Wanneer daarentegen deze knaagdieren reeds verdelgd zijn vóór het uitbreken der pest, wordt deze ziekte een betrekkelijk handelbare plaag.

Ratten en muizen moeten niet alleen worden uitgeroeid waar pest voorkomt, maar ook in de omliggende plaatsen, en de aandacht wordt gevestigd op de eigenaardigheid dezer dieren om uit een aangetaste plaats te verhuizen, zoodat, terstond bij het waarnemen van dit verschijnsel, de ratten daar waar zij zich vertoond hebben, moeten worden uitgeroeid.

Wanneer ratten gedood, of doode ratten ergens ontdekt zijn, moeten eenige voorzorgen in acht worden genomen bij het opruimen hunner lijken.

Dezen mogen niet worden opgeruimd vóór men kokend water, carbol- of sublimaatoplossing of andere sterke ontsmettingsmiddelen in goede hoeveelheid er overgegoten heeft.

De lijken worden op de plaats zelf waar zij zijn gevonden, of elders verbrand, nadat ze met stroo bedekt zijn en daarover keroeene gestort is.

De ondergeteekende kan niet nalaten de bevolking te wijzen op het groote belang van *reinheid* bij het bestrijden dezer ziekte, *reinheid* zoowel binnen- als buitenshuis.

Eene pestepidemie op dit eiland of elders in deze kolonie zal ten hoogste nadeelig op den handel werken.

Immers door de buitengewoon strenge quarantaine- maatregelen ongetwijfeld door de omliggende landen te nemen, zal het eiland dat besmet is, bijna geheel door de koopvaardij worden gemeden.

Alles moet derhalve in het werk worden gesteld om dit onheil te keeren en zeer veel hangt in deze van de medewerkking der ingezetenen af.

J. O. DE JONG V. B. & D.

---

vol van geloof en hoop en engelachtig in zijn teedere liefde. Toen het gedaan was, schreide de zieke als een kind, zijn hand beroerde die van de engelachtige zuster neven hem.

„Roep pater Louis; hij zal hem nu wel ontvangen," zei zij zachtjes tot den verpleger......

Twee dagen later kwamen eenpakje geadresseerd aan zuster Angela. Zij las den bijgaanden brief met verwondering.

„**Madame,**

„Ik hoop, dat gij dezen brief niet zult beschouwen als een inbreuk van een vergeten verleden op de edele plichten van het tegenwoordige. Ik was verleden Donderdag een onvrijwillige bezoeker van uw hospitaal. Ik werd er geroepen door een ongelukkigen jongeling, die door mijn valsche theorieën geheel en al op den dwaalweg geraakt was. Ik herkende u terstond. Jaren geleden deed ik u een aanbod, hetgeen gij wijselijk weigerdet. Vandaag waag ik het u een ander te doen. Het pakje, dat ik u zend, is een werk, waaraan ik al de kracht van mijn rijpere jaren heb besteed. Het is een aanval op het christelijk geloof, dat een leven zooals het uwe mogelijk maakt. Met dat afsterven voor mijn oogen durf ik het niet te laten drukken. Ik leg het aan uwe voeten, doe er mee wat gij wilt.

Uw dienaar,

LAMBERT LESTER."

INGEZONDEN STUKKEN.

Geachte Heer Redacteur,

Uit de Hollandsche couranten vernamen wij, dat de „Utrecht" reeds eenigen tijd op Curaçao was. Nog steeds is ons eiland zonder dokter, geen wonder dus, dat deez' tijding de bevolking met blijdschap vervulde. Bij een eventueel bezoek van dezen oorlogsbodem zullen we ons dus weer één misschien twee dagen in de weelde van een dokter mogen verheugen. Moge deze vreugdevolle dag spoedig voor het arme St. Eustatius aanbreken, dat nu reeds 1½ jaar alle geneeskundige hulp mist.

Uw dw. dienaar,

PAUL DELGEUR,

pastoor.

St. Eustatius, 6 Oct. 1901.

Ingezonden Mededeelingen.

La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magnificos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

Nederland.

De Minister van Justitie.

Het *Weekblad van het Recht* verklaart reden te hebben om te vertrouwen dat de uitvoering van het rijk voorziene, justitieele programma bij minister Loeff aan goede handen is toevertrouwd:

De heer Loeff besloot in het jaar 1887 zijne zeer loffelijk volbrachte studiën aan de rijksuniversiteit te Leiden met een hoogst belangrijk Proefschrift, welks titel luidt: „Publiek recht tegenover Privaat recht," en welks inhoud door hem zelf aan het slot aldus wordt samengevat: „Wat ik onderzocht was de aard en het karakter van het publieke recht en van de administratieve rechtspraak." Deze wetenschappelijke arbeid van den jeugdigen rechtsdoctor trok onmiddellijk de aandacht van daartoe bij uitstek bevoegde beoordeelaars.

Vruchten van des heeren Loeff's wetenschappelijke studie zijn, — zegt het blad — voorzoover ons bekend, in de veertien jaren sedert zijne promotie verstreken niet openbaar gemaakt. Er is echter te meer reden om te onderstellen, dat hij gedurende zijne maatschappelijke loopbaan is blijven voortwerken in de wetenschappelijke richting waarvan zijn doorwerkt academisch proefschrift den stempel draagt, als men zich herinnert, dat onze nieuwe mi-

nister van Justitie ruim een jaar na zijn optreden als lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal in een keurig advies, uitgebracht bij de algemeene beraadslagingen over de staatsbegrooting voor het dienstjaar 1897, opnieuw in het licht stelde de urgentie van de regeling der administratieve rechtspraak. Uit dat advies citeeren wij hier alleen deze merkwaardige woorden: „zoolang wij hier te lande geen administratieve rechtspraak bezitten, kan de Nederlandsche staat niet een rechtsstaat genoemd worden in den waren zin des woords."

Welnu, den heer Loeff, die zich op betrekkelijk zeer jeugdigen leeftijd aan het hoofd van het departement van Justitie geplaatst ziet, moge het gegeven zijn dit desideratum van den „rechtsstaat" uit het gebied der idealen op dat der werkelijkheid over te brengen.

Buitenland.

Italie.—Het heeft onder de geävanceerd liberalen een bijzonder goeden indruk gemaakt, dat de Koning, bij zijn bezoek aan Milaan, een onderhoud bewilligde aan den heer Moneta, hoofdredacteur van het bekende radicale blad *Il Secolo*, die hem een adres van vredevrienden overhandigde. Bij deze gelegenheid zou de Koning zich zeer gunstig hebben uitgelaten over de Boeren, „die onvergelijkelijke soldaten, van wie de Engelschen verkeerd deden de uitstekende eigenschappen als oorlogvoerenden te miskennen."

Spanje.— *Oproer te Sevilla.*— Te Sevilla, in Spanje, is een algemeene werkstaking uitgebroken. Vele fabrieken werden dadelijk gesloten om ongeregeldheden te voorkomen. Werklieden, die weigerden aan de staking deel te nemen, werden met steenen geworpen, en moesten naar huis terugkeeren. De werkstakers trokken daarop door de straten en begingengeweldadigheden. Zij staken de accijnsbureaux in brand, trachtten de vuren der gasfabrieken te dooven en wierpen met steenen naar de kloosters die door de troepen moesten worden beschermd.

Bij alle bedrijven en handwerken wordt gestaakt; de troepen moesten herhaaldelijk op de betoogers chargeeren.

De gouverneur van Sevilla heeft zijn ambt neergelegd; de staat van beleg is afgekondigd. De regeering gelooft, dat anarchisten de hand in het spel hebben bij de onlusten. Men zegt, dat de stakere willen volhouden tot de plateelbakkerij te Cortaya de ontslagen werklui weer in dienst heeft gesteld.

Er is in allerijl een ministerraad te Madrid bijeengeroepen onder voorzitting van de Koningin-Regentes. Wederom zijn er nieuwe troebelen te Sevilla voorgevallen. Het gepeupel wierp de glazen der tramwagens met steenen stuk en verbrandde de deuren van het klooster van den Heiligen Verlosser. De troepen herstelden de rust.

Ook te Barcelona is een werkstaking onder de metselaars, die zich heeft uitgebreid onder de sjouwerlieden. De stakers daar eischen de invoering van den achtuurswerkdag; zij zijn op het oogenblik 9000 man in getal, maar verdere uitbreiding van de beweging is niet zeer waarschijnlijk. Te Tarragona staakten alle bakkers; te Valencia de schrijnwerkers; te Vigo heerscht groote opwinding bij de visschers en de arbeiders der conserven-fabrieken.

Over het oproer te Sevilla meldt men nog; de stad lijkt op een legerkamp. Alle belangrijke punten zijn door militairen bezet, patrouilles infanterie en cavalerie doorkruisen de straten; vóór de openbare gebouwen zijn wachten geposteerd. In de bakkerijen staan soldaten aan de ovens; bakkerswinkels worden door militairen beschermd. Gedurig hebben botsingen plaats tusschen de troepen en de stakers, die met roode en zwarte vlaggen langs de straten trekken. Men zegt, dat de regeering den staat van beleg over de voornaamste steden van Andalucia zal afkondigen.

Transvaal. — De Engelsche verkenners ontmoeten nog voortdurend hier en daar in ambulances verpleegde gewonden, afkomstig van den strijd bij de forten Itala en Prospect. Ettelijken moeten nog bij Babalango bezweken zijn.

De correspondent van Reuter te Pretoria is tot de ontdekking gekomen, dat de nachtelijke overrompelingen geen succes meer hebben, omdat de Boeren hun tactiek hebben veranderd. De Boeren verplaatsen nu 's nachts hun kampen, zoodat de Engelsche colonnes bij ettelijke gelegenheden, na een langdurigen marsch meenden het vogeltje te hebben, en bij het krieken van den dag het kooitje leeg vonden.

In het hooge veld leven de Boeren van vee en miclies, die zij in afgelegen hoeven vinden. Op vele plaatsen hebben de Boeren zelfs geploegd. Zij verdwijnen als de Engelsche colonnes aankomen en steken de spade weer kalm in den grond als ze voorbij zijn.

Meestal zullen dit wel vrouwen zijn die dezen arbeid verrichten. Schoonvegende colonnes hebben ten zuidoosten van Bloemfontein 70 gevangenen gemaakt, waarvan waarschijnlijk het meerendeel vrouwen waren die voor het land zorgden, terwijl de man op commando is.

Er wordt voorts gemeld, dat luitenant Oberholzer en veldkornet van der Merwe gevangen zijn genomen, terwijl van commandant Ackermann wordt bericht, dat hij gewond is. De beide eersten worden vermoedelijk voor een of ander verdicht misdrijf v. b. het doodschieten van een Kaffer, terechtgesteld, evenals dit gebeurd is met de andere gevangen Boeren–officieren. Het laatste slachtoffer is luitenant van Breda, die wegens het vernielen van treinen en het doodschieten van Kafferspionnen is veroordeeld. Luit. van Breda was een Vrijstater en maakte vroeger waarschijnlijk deel uit van Théron's beroemde verkenners. Donderdag werd hij te Cradock opgehangen. Naast hem werd opgehangen J. S. Kruger, van dezelfde misdrijven beschuldigd. Dr. Anthony, die vroeger te Claremont woonde, is gevangen gezet op beschuldiging van hoogverraad.

Uit Brussel schrijft men, dat de Bóeren – leiders president Kruger trachten over te halen aan de generaals en commandanten bevel te geven de Engelsche krijgsgevangenen te fusileeren, als weerwraak tegen het ombrengen van Lotter, Brosksma en zooveel anderen. De president is echter beslist tegen een dergelijk bevel.

De „Times" ontving, een brief uit Kaapstad, waarin wordt gezegd: De Boeren werven net zooveel recruten in de Kaapkolonie als zij kunnen en de afkondiging van de krijgswet vervreemdt tal van loyalisten van ons. Johannesburg, Pretoria en Bloemfontein zijn vol van Boeren-spionnen.

Er is een gevecht geleverd te Vierentwintig–Stroomen, bij Piquetbergweg, tusschen de Boeren en de districts–troepen. Bijzonderheden werden niet bekend; alleen de verliezenlijst, waaruit blijkt, dat een kapitein en vier man sneuvelden en twee ernstig gewond werden. Succes hebben de Engelschen zeker niet gehad, want te Kaapstad, dat er omtrent 9 uur gaans van verwijderd is, is de stadswacht opgeroepen, om de stad en den omtrek te patrouilleren. Te Simonstown zijn maatregelen genomen om de Boerengevangenen elke poging tot ontvluchting in massa, te beletten, waartoe zij mogelijk konden overgaan wegens de nabijheid der Boerencommando's. Een oorlogsschip ligt vóór het kamp.

Smuts heeft zijn commando in tweeen gesplitsr, 200 man bleven in Somerset Oost en 100 man aan wier hoofd hij zich opstelde, trokken naar Willowmore.

Te Kaapstad heeft weer een groote brand gewoed, waaraan misschien de Boeren niet vreemd zijn.

De Engelsche verliezenlijst van 17 Oct. geeft aan: 3 dooden, 12 gewonden, 3 gevangenen en 4 gestorven aan ziekten.

Volgens de officieele statistiek zijn in de vluchtelingenkampen opgesloten 147967 personen, waaronder 109418 blanken.

De sterfte onder de kinderen, in September, is buitengewoon groot: er zijn 2411 sterfgevallen voorgekomen, waaronder 1954 van kinderen!

Het gaat uitstekend met de werving der yeomen in Engeland! De "Daily Express" meldt, dat van 200 yeomen, die zich weder hebben laten aanwerven, 50 deserteerden uit het kamp bij Shorncliffe.

— Dezer dagen werd hier nog het volgend bericht ontvangen. De brief, dien president Steyn aan lord Kitchener geschreven heeft als antwoord op de proclámatie, is thans door de *Manchester Guardian* openbaar gemaakt. Hierin deelt president Steyn de geschiedenis der Jameson–expeditie mede en brengt de beloften in herinnering, welke toen door Engeland aan de Transvaalsche regeering zijn gedaan. Hij verzekert de bewijzen te bezitten, dat sinds 1896 Engeland het voornemen had de twee republieken aan zich te onderworpen. „Niet wij zijn het, zegt hij, die het eerst de degen uit den scheede trokken. Wij moesten ons wettig verdedigen, hetgeen een der heiligste rechten der volkeren is; en daarom meen ik, dat wij recht hebben op de goddelijke gerechtigheid te vertrouwen." Ongetwijfeld zal dit eenvoudig en welsprekend protest diepen indruk maken in Engeland.